

Corona-onderzoek verpleeghuizen: terugblik op beleid van crisisteams (week 33 t/m 44)

Welke genomen maatregelen zijn volgens multidisciplinaire experts het belangrijkste bij een COVID-19 uitbraak in het verpleeghuis? Corona stelt verpleeghuizen voor grote uitdagingen. Beleidsmakers en zorgorganisaties moeten met beperkte informatie snel besluiten nemen. Wekelijks analyseren onderzoekers van het UNC-ZH en het UNO-UMCG notulen van crisisteams. Hieruit blijkt dat de verscheidenheid aan maatregelen die genomen wordt groot is. Bovendien blijkt dat crisisteams met vragen blijven zitten. Er is behoefte aan meer concrete adviezen. In dit onderzoek selecteren en prioriteren multidisciplinaire expertpanels daarom maatregelen, die bij een (nieuwe) COVID-19 uitbraak binnen het verpleeghuis direct aan te bevelen zijn. De panelleden komen uit verschillende organisaties.

Deze vierde analyse is gemaakt op basis van de genomen maatregelen van crisisteams in week 33 t/m 44 op de volgende gebieden: welzijn van cliënten en naasten, personeelsbeleid, isolatie en hygiëne.

- [Download Factsheet 4e ronde Corona-onderzoek Verpleeghuizen – Terugblik in expertpanels \(pdf\)](#)

Wat levert het op?

Uit de analyse van de vergaderstukken leren wij over de volgende aspecten:

- Welke maatregelen worden genomen en waarom?
- Welke materialen zijn extra nodig en welke tekorten ontstaan er?
- Wat is de impact van de situatie op zorg en welzijn van cliënten en familie? En wat is de impact op welzijn van personeel, bezetting en ziekteverzuim?
- Overige zaken die bovenstaande mogelijk kunnen duiden: o.a. aantal en beloop (verdenkingen op) besmettingen bij cliënten en zorgpersoneel, testbeleid, overige moeilijkheden of succesfactoren, en andere opvallendheden.

Coronamaatregelen op het gebied van welzijn cliënten en naasten

Het panel dat de maatregelen op het gebied van welzijn van cliënten en naasten besprak bestond uit een locatiemanager, een teammanager, twee verpleegkundigen, een psycholoog en een lid van de centrale cliëntenraad.

Maatregel A. Bezoekregeling voor maximaal 2-3 bezoekers per dag per bewoner

Deze maatregel vonden de panelleden (zeer) belangrijk en (zeer) urgent bij een Covid-19 uitbraak.

- (Mogelijke) invulling: Bezoekersstromen reguleren tot bijv. 2 bezoekers per bewoner per dag (excl. kinderen tot 12 jaar), zeker zolang er besmettingen plaatsvinden. Daarnaast duidelijke regels hanteren, zoals wáár op een afdeling men bezoek mag ontvangen, het verplichten van mondneusmaskers en het registreren van bezoek. Ook terminale bewoners op deze manier bezoek laten ontvangen.
- Nuancering: Bezoekers houden zich helaas niet aan de regels, zoals het dragen van mondkapjes of het houden van voldoende afstand.

Maatregel B. Evaluatiegesprekken en morele beraden over coronamaatregelen

Deze maatregel vonden de panelleden (zeer) belangrijk, maar vonden niet alle panelleden per se urgent bij een COVID-19 uitbraak.

- (Mogelijke) invulling: Het managementteam organiseert evaluatiegesprekken in de vorm van morele beraden met zo'n 15 personen, onder wie bewoners, hun 1^e contactpersonen, cliëntenraadsleden en medewerkers (zorg/facilitair en behandeldienst). Bespreek dilemma's die verschillende deelnemers hebben

met betrekking tot corona maatregelen.

Coronamaatregelen op het gebied van personeelsbeleid

Het panel dat de maatregelen op het gebied van personeelsbeleid besprak, bestond uit een voorzitter RvB, een zorgmanager, een kwaliteitsadviseur, een HR-adviseur, een verzorgende en een lid van de OR.

Maatregel A. Preventief werken met persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)

Deze maatregel vonden de panelleden (zeer) belangrijk en (zeer) urgent bij een Covid-19 uitbraak.

- (Mogelijke) invulling: Deze maatregel werd bij sommige organisaties al ingezet voordat het werken met PBM verplicht werd.
- Nuancering: Soms wordt deze maatregel door medewerkers onvoldoende nageleefd bijv. tijdens pauzes.

Maatregel B. Diverse psychosociale ondersteuning voor medewerkers

Deze maatregel vonden de panelleden (zeer) belangrijk en (zeer) urgent bij een Covid-19 uitbraak.

- (Mogelijke) invulling:
 - Mogelijkheid bieden om bij het afsluiten van de dagdienst over de gebeurtenissen te praten;
 - Webinar organiseren met experts op het gebied van corona;
 - Medewerkers kunnen d.m.v. een vragenlijst worden benaderd hoe het met hen gaat;
 - Meer bekendheid geven aan de medewerker waar zij terecht kunnen: bijvoorbeeld bij collega's, maatschappelijk werk, geestelijk verzorger en de leidinggevende.

Maatregel C. Medewerkers werkzaam op een COVID-afdeling werken in blokken van 5 dagen

Deze maatregel vonden sommige panelleden zeer belangrijk en zeer urgent bij een COVID-19 uitbraak, andere panelleden vonden deze maatregel niet per se belangrijk en/of niet per se urgent.

- (Mogelijke) invulling: Medewerkers werkzaam op een COVID-afdeling werken 5 achtereenvolgende dagen en hebben daarna 5 dagen vrij.

Coronamaatregelen op het gebied van isolatie en hygiëne

Het panel dat de maatregelen op het gebied van isolatie en hygiëne besprak, bestond uit een verpleegkundige, twee kwaliteitsadviseurs, een verzorgende, twee leden van de OR (waarvan een voorzitter) en een voorzitter van een lokale cliëntenraad.

Maatregel A. Voorbereiding op uitbraken door centraal crisisteam

Deze maatregel vonden de panelleden (zeer) belangrijk en (zeer) urgent bij een COVID-19 uitbraak.

- (Mogelijke) invulling: Corona crisisteams bereiden verschillende scenario's voor en weten welke centrale beleidsmaatregelen zij zullen nemen bij verschillende scenario's. Ook weten zij welke praktische taken er voor lokale uitbraakteams of leidinggevendenden van locaties/afdelingen liggen behorend bij die scenario's. Denk hierbij aan het voorbereiden van afdelingen op cohortverpleging, als besmettingen toenemen. Andere voorbereidingen die het centrale crisisteam treft zijn bijvoorbeeld voorraden PBM op pijl houden of maximale cohortgrote van te voren bepalen.

Maatregel B. Medewerkers en bewoners door de organisatie zelf laten testen

Deze maatregel vonden de panelleden (zeer) belangrijk en (zeer) urgent bij een COVID-19 uitbraak.

- (Mogelijke) invulling: Op afdelingen met een uitbraak medewerkers en bewoners met klachten testen, of iedereen preventief testen.
 - Voor medewerkers een eigen teststraat, waar zij net als elders met de auto binnenrijden. En een telefoonnummer waar zij heen kunnen bellen als ze klachten hebben, om te bespreken of ze getest moeten worden.
 - Bewoners met klachten worden getest op de afdeling door bijvoorbeeld een praktijkverpleegkundige.
 - De testen worden bijvoorbeeld door een ziekenhuis in de buurt bekeken, en die geeft de volgende ochtend de uitslag door aan de GGD of de organisatie. De GGD of de organisatie informeert vervolgens de medewerker/bewoner over de testuitslag.
- Nuanceringen:
 - Om landelijke besmettingsaantallen te kunnen monitoren, moet de GGD wel de testuitslagen van 'eigen testen' doorgegeven krijgen.
 - Niet alle organisaties volgen dezelfde maatregelen. Dit is m.n. verwarrend als gezinsleden bij verschillende organisaties werken. De meningen van de panelleden verschilden over of de GGD of de organisatie het beste medewerkers over dergelijke maatregelen kan informeren en vragen kan

beantwoorden.

Maatregel C. Cliënten die (mogelijk) besmet zijn testen en isoleren

Deze maatregel vonden de panelleden (zeer) belangrijk en (zeer) urgent bij een COVID-19 uitbraak. Bij deze maatregel gelden dezelfde invulling en nuanceringen als bij de vorige onderzoeken:

- (Mogelijke) invulling: Bij (geringe en/of eenmalige) klachten medewerkers en bewoners direct laten testen en bij positieve testuitslag in (thuis)isolatie plaatsen. COVID-positieve cliënten bij voorkeur isoleren op hun eigen kamer.
- Nuanceringen:
 - Individuele isolatie van een cliënt op diens kamer beperkt de bewegingsvrijheid. Echter, bij cohortisolatie lopen andere cliënten daarbinnen het risico op besmetting en daarmee op mortaliteit. De keuze hiertussen wordt als ethisch dilemma ervaren.
 - Wanneer de zorg een cliënt niet goed kan isoleren in de eigen kamer zijn andere maatregelen nodig.
 - De infectiepreventie commissie, eerste geneeskundige en/of behandelend arts kunnen per casus beslissen over passende isolatie.

Maatregel D. Preventief gebruik van mondneusmaskers door medewerkers

Deze maatregel vonden de panelleden (zeer) belangrijk en (zeer) urgent bij een Covid-19 uitbraak.

- De (mogelijke) invulling is vergelijkbaar met maatregel A van het panel over personeelsbeleid: Preventief werken met persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM). Aanvullend geldt dat alle medewerkers die afdelingen met bewoners betreden, de mondneusmaskers preventief moeten gebruiken, ongeacht of zij zorg verlenen.

Factsheet

De bovenstaande resultaten zijn weergegeven in een factsheet met daarbij ook de argumentatie van de panelleden.

- [Download Factsheet 4e ronde Corona-onderzoek Verpleeghuizen – Terugblik in expertpanels \(pdf\)](#)

Bron: [Academische werkplaatsen UNC-ZH en UNO-UMCG](#)

Meer weten

- Dit is het vierde corona-onderzoek in verpleeghuizen op basis van de terugblik van de expertpanels. Bekijk ook de eerdere onderzoeken:
 - Terugblik experts week 15 t/m 20. Lees: [Analyse: experts crisisteam blikken terug op coronamaatregelen](#)
 - Terugblik experts week 21 t/m 24. Lees: [Analyse: terugblik op coronamaatregelen crisisteam](#)
 - Terugblik experts week 25 t/m 32. lees: [Analyse: terugblik op coronamaatregelen crisisteam](#)
- Deze factsheet is onderdeel van de [CoronaWegwijzer](#): een handreiking waarmee een verpleeghuis kan nagaan of de organisatie ingericht is volgens de coronarichtlijnen en -kennis. Lees meer over het samenstellen van een crisisteam en het opstellen van een crisisdraaiboek in punt 1 van de [CoronaWegwijzer](#)

tags:

[Corona](#) (203), [Welzijn](#) (161)

thema's:

[Leiderschap, governance en management](#) (87), [Leren en verbeteren van kwaliteit](#) (404), [Veiligheid](#) (261)